

Takó polvladno glasilo v Trstu. Mi pred vsem naglašamo, da je bil priobčen ta članek v sporazumljenju z odločujočimi merodajnimi krogi. Ali uprav zato izjavljamo,

da tako predrzno niso merodajni krogi se nikdar pokrivali resnice, se nikdar tako nesramno lagali in obrekovali, kakor v tem članku. Mi imenujemo ta članek naravnost podtel nestvor, ki ima daleč segajoč pomen in namen, isto tako skandalozen, kakor je neumljivo vse ravnanje tistih krogov z ogromno večino prebivalstva (slovankega) ob Adriji.

Naravnost smešna je logika, da sedanji mestni starešine uživajo splošno zaupanje, ker niso imeli protikandidatov in ker je prišlo na volišče le 17%, volilcev. Nasprotno je resnica! Volilci so pač jasno dokazali s svojo odsotnostjo, da se ne brigajo za to, kar se zdaj godi v mestni hiši. Ogromna večina je nezadovoljna s sedanjo občinsko vlado v Gorici, a je postala do vsega skoro že apatična, ko vidi, da si skoro ne more pomagati, ko ta vlada ima vso zaščito v tržaški rmeni hiši. Naši nezavisni volilci so pa prešibki, da bi se mogli boriti proti kliki, katero podpira vsa lahonska vojska pod pokroviteljstvom tržaških merodajnih krogov.

Vsi sedanji občinski svetniki pripadajo torej z m e r n i narodnostno-liberalni stranki! Osnovna simplicitas! Kdo so potem pa ekstremni narodni liberalci? Na dan z njimi, skrba kletpetulja, da bomo znali tudi mi ločiti v zmislu novega vetra iz rmenne hiše, kaj je zmerno in kaj ekstremno!

Kar blebota „Triesterica“ o c. kr. aktivnih in neaktivnih uradnikih, je suh in gol humberg, vržen v svet z očitnim namenom, da se slepilo ono občinstvo, ki ne pozna naših razmer, in da bi se zavajali višji krogi na povsem kriva pota v tem, kakó imajo misliti in soditi o razmerah v goriskem mestu. — Ako je kdo c. kr. uradnik — kaj potem? O, mi poznamo uradnikov, ki so no, kaj bomo govorili, saj je povsem nepotrebno! Ali očitni skandal je to, da pride „Triesterica“ s takimi nazori na dan.

Sedanji člani mestnega zastopa so torej prasti vsakega političnega šovinizma, so mirni in pametni možje, ki se le odločno postavljajo na narodno stališče! Taka sodba v tržaškem oficijoznem listu je prav zanimiva. Kajpak: kdor je te ljudi skupaj zbral, mora jih tudi varovati, ali z očito neresnico ni treba blatiiti svojega imena in postojna. Ne bomo natevali, kar počenja ta gospoda proti Slovincem, katerim ne dá nijedne pravice, katero je dolžna dati, ampak stavišmo „Triesterici“ le par upraskanj: Ali pameten, zmeren, neovinskičen župan zapodi iz mestne službe celó ulične pometače edino zato, ker so Slovinci? Ali je oni mož zmeren, prost vsakega šovinizma, ki je predlagal, naj se celó jedna mestna ulica imenuje po znanem občinskem — tajniku u, — ali ki niti svojega sina neče vzgajati v Avstriji, marveč v Italiji, kjer se uči ljubiti Italijo in italijansko vladarsko hišo, o Avstriji pa ne vé drugega nego da ga redi! itd.

Ali da, „Triesterica“ je našla v Gorici tudi politični fanatizem! Čujte, ljubljajski, fanatični smo le mi Slovinci, ki nismo zadovoljni z sedanjo občinsko vlado v Gorici, katera bi nas zadavila raje danes nego jutri; mi le hudobno in nepremišljeno zavijamo dejanske razmere, ko izražamo svojo nezadovoljnost s takim mestnim zastopom, ki nam ne privoči ne sol, ne cerkvenega pouka v našem jeziku, ki povsem prezira slovenski jezik v svojih uradih. Mi nimamo razloga do kakih priložb, marveč ko predbacivamo gospodnji kliki nepošteno namere, je to le tendenciozna izmišljotina, da bi z neresnico motili javno mnenje in naposled po taki poti prišli sami do — gospodarstva v Gorici, Rojaki! Komu naj ne šine kri opravičene jeze v obraz, ko čita take nesramnosti v oficijoznem listu?! V imenu naše poštene slovenske stvari protestujemo z vso odločnostjo proti taki podli pisarji v oficijoznem listu in pozivamo odločujoči činitelj pri dispozičijem koritu, iz katerega zobje ta grda obrekovalka, da se izjavi na jeden ali drugi način: ali je ta članek v soglasju z njegovo politično mislijo in — vestjo? Slovinci ne bomo mirno gledali, da nam bo oficijozno glasilo drzno in nesramno bljuvalo v obraz!

Kot zanimiv dogodek konstatujemo, da tega članka irredentovski listi niso priobčili, dasi silno govori za laško-liberalno gospodstvo v Gorici. Tudi „Corriere“ ga je omenil le s par vrsticami, dasi priobči vse mogoče hujskarije v drugih listih. Zakaj to? Uzrok je lahko najti: „Triesterica“ takó strašno hvali goriski mestni zastop, da irredentovci in lahoni takih ljudi ne marajo, kakoršne opisuje v nekaterih stavkih, in vendar . . . ! Evo najbolj drastično obsodbo oficijoznega hvalospeva!

Domache in razne novice.

Kje so hujskači, ki dražijo proti Slovincem, da mora posegati umes politična oblast in raje zaliti Slovence nego kreniti jih po prstih? Evo jeden slučaj! — V sredo je šel naš urednik v kavarno „Imperia“ na Travniku. Pri vratih je sedel raztegnjeno dotlej nepoznani mladič, ki se je že večkrat izjavljalo posmehoval, ko je šel urednik

mimo njega. Ta človek govori proti uredniku zaničljivim glasom: Domani buteremo acido fenico sulla bandiera. (Jutri vrzemo zvepleno kislino v zastavo). Umevno je, da v slovensko zastavo podpornega društva. Urednika je razgrela ta predrznost in upravljal je natakarija, kakó se imenuje oni napeček. Ta odgovori: „non son miga polizai“ — ali oni grozilec se sam predstavi in pravi: „mi son Giovanni Primas“. Urednik pravi: „Prav, za to se bomo videli drugič!“ — Ta Primas je arhivar pri mestnem magistratu. To je zopet jeden dokaz več, kakoršne ljudi imamo na goriskem magistratu! — In take odnosaje hvali tržaški oficijozni list.

Drzna brezaktnost. — Po procesiji sv. R. T. je spremenila mestna godba vedno vojake do vojašnice. Učrtaj je godba tudi to nameravala, kakor vedno; ali za godbo so se koj postavili ognjegasci. Ko je stotnik to opazil, je takoj zapovedal četi, da je krenila skozi Generaliste v ulico za Mesnicami in domov.

Sulferajnska slavnost v „Tivoli“ je podala našim Nemcem dožanj, da v Gorici ne bodo postavljali nijednega stebra germanskemu mestu do Adrije. Slavnost sama na sebi ni podajala nikakega dušnega užitka, ako izvzamemo mestno godbo. Udeležencev je bilo takó malo, da niso zasedli niti prostorov v glavnem parku pred poslopjem. Na travniku, kjer je stalo okoli 20 miz, ni bilo niti jednega človeka. Natakarijev je bilo pripravljenih menda 18; jedil ni slo skoro nič, da ima gostilničar ogromno škodo; pijače ni slo niti toliko, kolikor navadno praznične dni. — Slavnost je počastil z navzočnostjo tudi mestni župan, da se takó laska Nemcem in vladi in da lože pritiska Slovence. Kajpak, Nemci se mu ne zdé nevarni, pač pa se boji Slovencev kakor hudic kriza. Ali v svojih stacunalh se ni bal Slovencev, ki so ga zredili, da je postal celó župan goriski!

Izprid sodišča. — Dne 12. t. m. je bilo več razprav pred mestno odredjenim sodiščem v Gorici, pri katerih sta slovenski narekovala zapisnike odvetnika dr. Stanič in dr. Jos. Tonklic. Tudi dr. Raimondo Luzzatto je bil navzoč. Po končani razpravi sta odšla iz razpravne dvorane oba slovenska zagovornika; ko je dr. Stanič, ki je zadnji izšel, se-le vrata zaprl za seboj, usklilnik je dr. Raimondo Luzzatto na ves glas, raztegnjeni roki v zrak: „Adesso gavemo un poco d'aria!“ Ta usklil so slišale razne osebe, ki so razumele, da je bil namenjen slovenskima odvetnikoma. Gospod Raimondo L. se je menda že nalezal slovenskih grosev, ko tako neprevidezno izkazuje svoje prave občutke; s tem je pokazal tudi, da je pravi brat svojih čifutskih tovarisev. Drago nam je, da so čuli usklil nekateri naši ljudje, in so se tako osebno prepričali o resni potrebi, da se Slovinci dajo zagovarjati le po slovenskih odvetnikih, ki bi potem v kratkem zadušili takih čifutskih odvetnikov na Goriskem tako, da bi imeli so manj zraka kakor doslej. Pred leti je imela čifutska gospóda v Gorici preveč zraka, sedaj priznava, da ga ima še malo, pride pa čas, ko ne bode imela čisto nič zraka, ampak se zadusi popolnoma v slovenski sapi. In ta čas pride gotovo!

O potresu v ponedeljek zjutraj smo prejeli razna poročila. Povsod v deželi so ga čutili. — Posebno hud je bil v Ljubljani, kjer je uročil nove škode, novo razburjenost med prebivalstvom. Bog se usmili!

Irredente ni! — „Wiener Allg. Ztg.“ je razkrla ta-le dogodek: Ker je bilo napovedano, da presv. cesar osebno otvori novo vseučiliško poslopje v Gradcu, se je prostovoljno razpustilo tamonje lasko akademsko društvo „Unione academica italiana“, da mu ni bilo treba udeležiti se lepe slavnosti. Prof. Ivo je nagovarjal laške vseučilišnike, naj se pa kot navadni slušatelji udeležijo slavnosti, a v odgovor je dobil — majočo muziko. — Kaj pravi na to „Triester Zeitung“? Iz teh mišljev bodo kdaj tudi c. kr. uradniki, katere bo hvalila, da so pametni, trezni možje, prosti vsakega šovinizma!

Učiteljsko društvo za sežanski okraj je poslalo svojo zaupno o deželni poslancem tudi na deželnega glavarja, da jo „po najumestnejšem potu blagovolil objaviti vsem p. n. gg. deželni poslancem“. To je deželni glavar izvršil v litografiranem dopisu z dne 4. t. m. vsem poslancem.

Iz Št. Petra pri Gorici nam poročajo, da je sklenilo tudi tamonje starišinstvo, da naj se ne dovoli več javni plesi. Živili Sempeterci! Naj bi se enako sklenilo povsod v okolici! S tem ob enem zabranimo geriskim mestnim godcem pot na slovensko zemljo.

Nekoji mladič v Št. Petru niso zadovoljni s tem sklepom, zato pogosto razgrajajo in tulijo — laške pesmi, da bi bolj jezili tamonje možake. Časti si ne delajo! — Nasprotno pa si dela vso čast pevski zbor društva „Slovenska zveza“, ki prav uzorno napreduje. Učrtaj je priredil podoknico svojemu predsedniku g. Jakoncicu za god.

Gg. pevovodjem. Iz sv. Kriza pišejo „Ed.“: Tukajšnje pevsko društvo „Skala“ bi rado najelo pevovodjo. Ker pa pri skromnih močeh tega društva istemu ni mogoče, da bi iz svoje blagajne moglo primerno plačevati pevovodjo, izjavil se je g. Ivan Caharija iz Nabrežne pripravljenega, vsprejeti v svojo službo gospoda, ki bi bil sposoben za dopisovanje v nemščini in ki bi zajedno poučeval v petju pri našem društvu. G. Caharija bi mu dajal po 30 gld. na mesec. S tako plačo se že da živeti v Nabrežni. Ustreženo bi bilo nam in gospodu Cahariji: mi bi imeli toli zaželjenega pevovodjo, g. Caharija pa svojega korespondenta. Kdor bi torej želel nastopiti to dvojno službo, naj se oglasi takoj. Druge slovenske liste prosimo, da ponatisnejo ta poziv.

Nezgod v kamnolomu v Sv. Krizu na Krasu. — Dne 6. t. m. popoldne je 26-letni kamenec Josip Sulčić iz Sv. Kriza hšt. 171 klesal kamenje v kamnolomu „dei soci“. Po nesreči mu je odletel kosček odkrhneljenega kamna v desno oko, prodrši mu isto tako, da je siromak takoj oslepel na

tem očesu. Ponesrečenega klesarja so pripeljali v Trst v bolnišnico. Umevno je, da revež trpi strašne bolečine.

Iz Čepovana se nam pritožujejo, da dobivajo tamonji obrtniki in trgovci iz Gorice opomine za plačanje dohodnine, ki so sestavljeni izključljivo le v italijanskem in nemškem jeziku in sicer v dvojnati obliki, to je, opomin je tiskan dvakrat italijanski. To je menda najnovejši uzorec, ki se le pri Slovincih uporablja! V Čepovanu ni ne Nemcev in ne Italijanov, in to bi vendar morala znati c. kr. davčna oblastnija v Gorici. Naše trgovce in obrtnike v Čepovanu in drugod pa pozivamo, naj neodločneje zavrnejo vsak uradni odlok, ki ni sestavljen v slovenskem jeziku, kajti c. kr. uradi so dolžni za Slovence uporabljati slovenske tiskanje. Vsako vsiljevanje neslovenskih edlokov med Slovence je protipostavno. Opozorjamo torej Slovence, naj se odločno postavijo po robu takim odlokom.

Umor. — Vinkošti ponedeljek so se stopli fantje na Bači pri Sv. Luciji. Okolo polnoči je eden z nožem tovarišu prerezal trebuh, da so se pokazala čreva. Ranjenec je oblezel na cesti in ni mogel ustati; drugi so prišli er ga odnesli na dom. Drugi dan je šel hudodelnik sam v Tolmin in se predstavljal okrajnemu stražmojstru, ki ga je potem odvedel v zapor. Čuje se, da je tu uphvalo večletno sovraštvo. Sploh se navajajo različni razlogi. Toda pravi in jedini uzrok sta — zganje in premehka krajna policija. Da so krème o pravem času zaprte, bi gotovo ne doživeli toliko hudega.

Tudi na ponikvah so se baje fantje ta dan stopli in enemu tovarišu močno poskodovali glavo.

Strelna je ubila na Vogerskem dne 11. t. m. ob 4. uri zjutraj 8-letnega dečka v postelji. Udarila je v hišico, ki stoji na jugu od vasi „na Brjali“ in sicer v vrh svisel, tekla navzdol po vezilnem železu in v steni razmočenem lesu. V prvem nadstropju je preskočila v spalnico, kjer je spala cela družina. Nesrečni deček je držal noge blizu svilske stene in postal takó pravi prevodnik. Tekla je strela po njem in osmoldivi mu glavo preskočila na pod, vila po kotih spalnice okoli drugih posel in izginila slednjic v spodnje prostore in v zemljo. Ostala družina je bila le omamljena.

Poskodovala hišica je bila zavarovana pri „avstr. Feniks-u“.

30 dolžnikov, katerim smo list ustavili, smo izročili odvetniku dr. Staniču; on jim je poslal za zdaj pismo, naj plačajo v 8 dneh, sicer jih bo tožil. Prihodnje dni pridejo še drugi na vrsto. Kdor nima toliko časti v sebi, da bi izpolnil svojo dolžnost, naj ima pa sitnosti in stroške.

Iz Kormina nam poročajo, da je prišlo volit za obč. starišinstvo nad 100 briskih volilcev, ki so pomagali do zmuge avstrijski stranki proti lahonski.

Priloga. — Današnji številki smo priložili urnik za železnice, ki sekajo čez Primorsko in Kranjsko do Štajerske, Koroske in Hrvaške, potem za parobrodne vožnje od Trsta do Kotora, kakor tudi za poštne zveze na Goriskem. — Prosimo čč. čitatelje, naj urnik prilepijo na vidnem mestu občinstvu v korist.

Ostala Slovenija.

Istra. — Istrska vinarska zadruga ima na česki narodopisni razstavi poskušalnice št. 19. Ista je vedno tako natlačena, da gostje nimajo dovolj prostora. Istrski teran posebno ugnja; zraven tega beli in črni muškati, refosk in belo namizno vino. Moškati uživajo najraje gospe. Ta poskušalnica je dala povod, da naročajo istersko vino iz vseh čeških krajev ne samo radi dobre in nepokvarjene kakovosti, ampak tudi s stališča slovenske uzejmnosti. Istersko vino ima vsled tega v Češki lepo prihodnost, za kar gre največja zahvala dr. Laginji, ki si prizadeva, upoznati tujce z domačimi vinskimi prideletki. On je tudi osebno v Pragi uredil poskušalnice. — Enako bi bila lahko dobila naša goriska vina jedno poskušalnice, ako bi se bil kdo pravočasno pobrigal za to. Ko se je naš urednik spomnil na to, da bi on oskrbel ono, na kar so pozabila razna društva, je bilo že prepozno, ker so bile edine že vse poskušalnice. Vendar je se dobil zagotovilo, da mu bo prepuščena prva poskušalnica, ki bi ostala prosta, ako bi se kak najemnik premislil. Ali to se doslej še ni zgodilo. Naši sosedje Istrani so nam dali dokaz, da je treba — delati! — V sv. Petru v Sumi (okraj pazinski) so zasnovali novo podružnico družbe sv. Cirila in Metoda za Istro. Dne 3. t. m. je bil osnovni shod in se je takoj upisalo 45 članov. Isto tja došli so dne 26. t. m. puljska gospóda z godbo. Plesali so in govorili na vrto tik — hiše božje. In pri tem so bili še tako drzni, da so proslavljali sami sebe kot velike prijatelje našega ljudstva. Lepi prijatelji to, ki zasramujejo to, kar je našemu ljudstvu najsvetejše — verski čuti! — Podružnica sv. Cirila in Metoda v Pazinu je imela minuli teden svoj letni občni zbor, kjer se je izpostavilo, da isto zelo krasno napreduje. Ker ni mogel dosedanj predsednik, dr. D. Trinajstić pridržati to čast z naprejem, je bil kot tak izvoljen dr. Ant. Podreka.

Občinski zastop v Podgradu. — O tem nečuvnem kršenju zakona od strani primorske vlade sta podala poslancu Spinič in Laginja v drž. zboru to-le interpelacijo: „Odlok o namestništvu, izdanemu v Trstu dne 19. julija 1894, št. 13354, dostavljenim dne 25. julija 1894, bil je razpuščen občinski zastop v Podgradu, okraja Voloskega v Istri. V sejah poslanske zbornice dne 10. vembra in 19. decembra (večerna seja) sta, po podpisani poslanci Spinič, dr. Laginja in tovariši interpelacijo o tej stvari na njegovo prevziveness gospoda ministra za notranje stvari. Njegova prevziveness rekla je v poslednjem odstavku dotičnega odgovora dne 4. marca 1895 doslovno to-le: „Nočem opustiti, da ne bi naložil podrejenim oblastim, da se jim je poobrati za čim hitreje in zakonito izvedenje volilnega čina.“ — Z ozirom na to, da je po tem svečanem obetanju prošlo 12 tednov;

— z ozirom na to, da se je razpust rečene občine izvršil že pred 44 tedni; — in z ozirom na to, da je po jasni ustanovi zakona — člen XVI. državnega zakona z dne 5. marca 1862 št. 18 drz. znk. in § 96 deželnega zakona za Istro z dne 10. julija 1863, — razpisati nove volitve najdalje v 6 tednih po razpuščenju koe občine, dovoljujejo si podpisani staviti naslednje vprašanje na njegovo prejasnost, gospoda ministra predsednika:

„Smatra-li Vaša prejasnost dostojno cesarsko-kraljevo vlado, da se javne ustanove zakona toliko časa upravljajo po organih c. kr. vlade z ozirom na občino Podgrad, mesto da bi se volitve v tej občini izvele pravodobno in zakonito?“ — Na Dunaju, dne 30. maja 1895.“ — Ta interpelacija je menda pomagala, kajti volitve so razpisane za dneve od 2. do 6. julija. Volilne liste so bile zelo pokvarjene, tako, da se je moralo reklamovati do 700 popravkov. Od teh se je popravilo 454 „pomot“. Okrajno glavarstvo je moralo sestaviti nove volilne liste na temelju reklamacij in na račun obč. upravnega odbora. — Ker so volitve razpisane, je odvisno od rodoljubov v Podgradu, da se iste tudi častno izvršijo.

Velika nesreča zgodila se je učrtaj popoldne v Rovinju (Istra). Umrl je namreč neki 20-leten mladič. Njegova stariša velike žalosti sta upila tako močno, da se je zbralo veliko oseb v njiju stanovanju, posebno v sobi, kjer je ležal mladič. Soba je bila prenatlačena in slabi strop se je vsled tega udrl ubivši 11 oseb, 20 pa jih je bilo težko ranjenih. Ni mogoče popisati utisa, ki je narodila nesreča na sorodnike in znance ubitih ali ranjenih oseb.

Zopet potres v Ljubljani in drugod. — V ponedeljek zjutraj ob pol deveti uri presenetil je Ljubljano, stiri sekunde trajajoč potres, najmočnejši izza velikonedeljskih sunkov. Ljudje so preplašeni bežali iz hiš, delavci so popustili delo in zlasti zidarji so se dali le težko pregovoriti, da so nadaljevali popraviljanja. V solah je nastala velika znesnjava; otroci so se koj poslali domov. Z raznih poslopj tako s trnovske vojašnice, z Gerlicijske hiše v Gospodskih ulicah itd. je letela opoka. Primerila se je tudi nezgoda. Ravnatelj planarne gosp. Bryschlag je bežal iz svoje pisarne, pa tako nesrečno padel, da si je noge zlomil. Tudi na deželi se je čutil potres, tako v Lukovici, kjer je trajal šest sekund in poslopja vnovic poskodoval. V Igu so bežali iz poslopj. Potres smo čutili tudi mi, potem v Ljubliji, v Trzinu in Trstu.

Koroško. — Nekateri nemški posojilnice na Koroškem snujejo lastno „zvezo koroških posojilnic“ in bodo imele 20. t. m. v Celovcu shod, na katerem se bodo o tem razgovarjali. Na čelu temu zbiranju so posojilnice v Dürndfeldu, v Gradcu in v Zgorjemem Mühlabachu, ki so v nemško-liberalnih rokah. Poklicali bodo k sodelovanju koroški deželni odbor in c. k. koroško kmetijsko družbo. Vabila k pristopu pošiljajo tudi slovenskim posojilnicam.

— Posojilnica v Velikovcu imela je konec 1894. leta 310 družnikov; hranilnih vlog je bilo v l. 1894. vloženih 32.310 gld. 17 kr.; izposodilo se je 85.985 gld. 24 kr. nazaj vrnilo se je posojil 70.904 gld. 65 kr. Vse hranilne vloge so znašale konec l. 1894. 57.123 gld. 02 kr., posojila 65.145 gld. 65 kr., rezervni sklad pa 1689 gld. 4 kr.

— Občinski odbor občine Tolsti Vrh je sklenil osnovati za to občino lastno slovenski slovenskim učnim jezikom. Nasprotniki, liberalni nemškutarji, hudo nasprotujejo temu sklepu in z drznimi lažmi begajo ljudstvo. Občinski odbor ravnal je le v smislu ministrovega odgovora na dr. Gregorčev interpelacijo. Sklenil je namreč, da se v občinski hiši na Javorniku (Gamsenegg-u) ustanovi lastna šola, ki bode za občino velika dobrota, ne da bi se s tem nalagali občini preveliki novi stroški, ker bode samo treba nekoliko privediti že zdaj stoječo hišo za šolske namene. Liberalni Guštanjci pa se bojé, da bi se potem otroci iz te občine ne mogli več tako „čeltno“ v čisto nemški guštanjski šoli pomečevati in zato se jej upirajo že sedaj na vso silo. Zbog tega so začeli loviti z raznimi pomoči podpise za n e k o proti peticijo, s katero ugovarjajo snovanju šole s slovenskim poučnim jezikom za občino Tolsti Vrh. S hudobnimi lažmi pridobili so jih res nekaj, da so se podpisali! Radovedni smo zdaj le, kako se bodo obnašali visoki celovski gospodje proti tej na tak način nastali peticiji.

Društvene vesti.

Na znanje. — Odbor „Slov. bral. in podpornega društva v Gorici“ na znanja svojim p. n. gg. društvnikom, da je slavno c. kr. okraj. glavarstvo v Gorici z dogovorom prečast. knezoškofjskega ordinarijata z odlokom 7. t. m. št. 306 dovolilo, da se društvo z društveno zastavo udeleži v četrtlet dne 13. junija 1895. navadne slovenske procesije sv. Rešnjega Telesa. Dne 11. junija 1895. pa je c. kr. dvorni svetovalec in voditelj okrajnega glavarstva gosp. vitez Bosizio „iz uzrokov javnega reda in mira“ prepovedal našemu društvu nositi društveno zastavo pri tej procesiji.

V Gorici, dne 12. junija 1895.

Odbor.

Tej kratki izjavi dostavljamo, da se društveniki potem sploh niso udeležili procesije. Okrajno glavarstvo je bilo dalo dvoje pisanih dovoljenj, da se društvo sme udeležiti procesije z zastavo. Ali proti udeležitvi se je pričela tajna hujskarija in sicer: — vse kaže — tudi iz uradev glavarstva samega. To ovaja sam „Corriere“ od torika, ki razkrije okolnost, katere ni nikoli drug vedel razun predsednika dr. Gregorčiča in glavarstva, namreč, da se je društvo obrnilo do glavarstva s pismeno prošnjo za rečeno dovoljenje. Na to je „Corriere“ zagrozil z nekimi „nemiri“ — in g. vitez je našel v tem že dosti povoda, da je preklical prejšnja odloka in udeležbo prepovedal. Na tak način lahko g. vitez prepove vsak slovenski pojav v Gorici; par

hujskačev se vedno dobi, ako ne drugod pa pri glavarstvu samem ali pri magistratu. Lepa hvala za tako prijaznost, gospod vitez! Ali nimate na razpolago dovolj močij in sredstev za ohranitev javnega reda? Ali ni v Gorici va-jakov za vsak slučaj, da si pridobite veljavo svojim ukazom nasproti irredentovskim hujskačem? Zaradi par lahonskih rogovičevz torej ne sme na dan slo. društvo z znakom, ki predčuje staro geslo: Za Boga (sv. C. in M.), za cesarja (črno-rmeni trakovi), za domovino (trobojnico)? Takó daleč smo torej že v Gorici! Naj skrbi za red, komur je dolžnost, ker drugače ga bo treba narediti po drugih potih!

— Iz Dornberga. — Prihodnje nedeljo 16. t. meseca priredi oddelek veteranov iz Dornberga-Rihemberga izlet z godbo v Črniče. Odhod iz Dornberga bo točno ob 1 uri popoldne, v Selo kratek počitek in ob 1/4 prihod v Črniče. Tam bo svirala veteranska godba in s: bo vršilo srečanje 4 do bitkov. Čisti dohodek je namenjen bolnim in revnim veteranom.

K uleleži tega izleta vabi vse domo-ljube

Natčelnstvo.

— Izlet v Trnovski gozd priredi v nedeljo 16. t. m. goriski oddelek nemškega in avstrijskega planinskega društva. V soboto zvečer bo zbirališe gostov iz drugih krajev „pri zlatem jelenu“. Drugo jutro se odpeljejo v vozovih na Trnovo. V Karnici bo obed. Povratek ob 6. pop. Druge podrobnosti so dobili udje na vabilu.

— Iz Kanala: Povrženstvo „Matice Slovence“ za kanalski okraj je prevzel trgovec g. Anton Gabrijelečič v Kanalu. G. udje naj mu blagovolé čim prej poslati letnino.

— Gorisko-gradsko gospin-sko podporno društvo rdečega križa nam je doposlalo poročilo o delovanju v letu 1894. Iz tega pospennamo, da je imelo celokupnega premoženja gl. 11,153.22, Podružnice pa: v Sezani gl. 1776.01, v Gradski gl. 2261.93 in v Tolminu gl. 250.23 1/2.

Razgled po svetu.

Dunaj. Z zanesljivih strani se zatrjuje, da namerava vlada koj po zasedanju delegacij zahtevati večmesečni provizorij in zaključiti zasedanje. V sled tega se tudi slovenska gimnazija v Celju ne ustanovi na jesen. Vlada je že dalje časa računila z mogočnostjo, da bo treba zahtevati provizorij, in dogovorno z levicarij sklenila, izkoristiti to priliko, da se prepriči ustanovitve slovenske gimnazije v Celju. (?)

— Ker je po razpravi o celjskem vprašanju v proračunskem odseku zagotovljen poraz levicarij, nastala je kriza. Levicarij grozi, da izstopijo iz koncilije, če se celjska postavka vzprejme. Njih listi zahtevajo, naj levicarski poslanci postavijo vlado pred alternativo, naj se odloči ali za levicarije ali za Slovence. Položaj je jako težaven. Levicariji silijo Plenerja in Wurmbranda, naj porabi ves svoj upliv, da se reši celjsko vprašanje v nemškem zmislu, in groze, da sicer onemogočijo davčno reformo. Z viadne strani delujejo na to, naj bi se levica odločila sele potem, kadar bi se o celjskem vprašanju izrekla zbornica.

— Krščanski socialisti se že zbirajo na shodih in po društvi ter opominjajo k odločnemu postopanju glede na nove volitve v mestni svet. Dr. Lueger je na takem shodu povdarjal, da je treba pobijati židovsko-liberalno stranko, združiti se proti njej, kakor so se pred 200 leti kristijani združili na Dunaju pred Turkom in tudi srečno zmagali. Dunaj se mora oprostiti od židovskega robstva. Dr. Lueger obžaluje, da ima židovsko časopisje toliko upliva tudi na vlado, in pravi, da na Dunaju nečejjo postati židovski suznji, kakor so postali Madjari; na Ogerskem da vlada nad Madjari in vseni narodi židovska sila. — Nasproti trditvam časopisov, da bi cesar ne potrdil morebitne njegove izvolitve županom, dejal je, da tega ne veruje, kajti cesar mora ostati nad strankami. Kar je cesar govoril v Gradcu, to je moglo doleteti le liberalce ne pa antisemite.

Delegacije. — Proračun za l. 1896 zahteva potrebo 156,291.463 gld. Pokritje znaša le 2,692.175 gld., da morati ob državnih polovini doštati se 153,599.288 gld., ali po odbitku prer.čunjenega carinskega dohodka od 49,017.1-0 gld. okroglo svoto 104,555.130 gld. Od te svote ima plačati Avstrija 71,722.773 gld., Ogerska pa le 30,738.331 gld. (Proračun Bosne-Hercegovine priobčeno med razgledom po slovenskem svetu). Naša polovica delegacije si je izvolila predsednikom kneza Lobkovic, podpredsednikom Zaleski-ja. Ogerska delegacija pa predsednikom grofa Aludara Andassy-a, podpredsednikom Kolomana Szela. — Dne 8. t. m. o poludne je vsprejel cesar ogersko delegacijo. V svojem nagovoru je predsednik grof Aladar Andassy: naglašal tradicionalno udanost vseh ogerskih se, objubilvi, da hoče delegacija verno poštevati potrebe za vojno obrambo monarhije, za jedno ozir jemaje na materialne sile prebivalstva. Cesar je naglašal v svojem odgovoru, da so vnvanj odnosniji monarhije popolnoma povoljni. To pripomaga do utrjenja splošnega mira. Odnosniji v Bosni in Hercegovini se razvijajo povoljno. — Ob 1. uri popoldne pa je cesar vsprejel avstrijsko delegacijo. Predsednik knez Lobkovic je nagovoril cesarja, izrazivši sožalje na smrti nadvojvode Albrehta. Delegacija hoče vestno proučiti vse predloge, imajoč pred očmi toliko potrebe za moč države kakor tudi prebivalstva, še sedaj preobremenjenega po davkih. Dal Bog, da se ohrani duh mira, ki sedaj preveja vso Evropo. Cesar je odgovoril kakor ogerski delegaciji.

Poljaki in slovenska gimnazija v Celju. — V nedeljo je imel sejo poljski klub na Dunaju. Seja je trajala od 11. ure popoldne do 6. zvečer. Razpravljalo se je upraskanje celjske postavke v proračunu naučnega ministerstva in o volilni prenosnosti. Po večernem posvetovanju je klub zaključil jednoglasno, glasoati za to postavko v proračunu. Prehajaje k razpravi o volilni pre-

osnovi, je govoril klubov predsednik Zaleski in se spomnil onega poslanca iz poljskega kluba, ki je pisal članek v "Novi Pressi" proti slovenskemu gimnaziju v Celju, poudarjajoč, da kaj takega ne bi smel storiti član poljskega kluba. Navzoči poslanec vitez Gnievoss je izjavil, da je on članek pisal in prevzame na se vse odgovornosti. Stori je to s stališča svojega prepričanja in stališča deželne avtonomije navajaje, da ker se je izjavil proti slovenskemu gimnaziju v Celju deželni zbor, stajarski, da tak zaključek mora uveljaviti vsak Poljak in avtonomist. Kaj bi rekli Poljaki, uprašalo, ko bi hoteli uveljaviti rusinsko ali nemško solo v Galiciji, proti sklepu deželnega zbora galiskega? Konečno je izjavil vitez Gnievoss, da si pridržuje pravico proste roke nasproti klubovim sklepom. — Klub je zaključil glasovati za sprejem narčarja o volilni prenosnosti za podlago podrobni razpravi v državnem zboru.

Volilna pravica v Avstriji in v drugih državah. — V sedanjem viharju zastran volilne pravice v Avstriji je poučno seznaniti, kako je urejena volilna pravica v ostali Evropi. V Ogerski se vsrži volitve v kmečkih občinah naravnost. Pravico ima vsak, ki plača 5 gl. davka. To pa velja le za Madjarsko, za Sakske v Sedmograski pa ne, kajti oni morajo plačati najmanj 18 gl., ako hočejo imeti volilno pravico. To je lepa madjarska ravnopravnost. — V Angleški (Britanija in Irsko) volitve neposredne in enake. Volilec je vsak hišni posestnik, ali kdor plača stanarine vsaj 10 funtov sterlingov (okoli 110 gl.) na leto ali je dobil na vsenčlenu kako čast. Volilna pravica prične z 21. letom. — V Franciji je splošna in enaka volilna pravica. Volitve so neposredne in jedne due v vsaj državi. Volilec je vsak 21-letni državljani, ki ni bil kaznovan in se ne nahaja pod stečajem (konkursom). — V Italiji se voli tudi naravnost in splošno. Pravico voliti ima vsak 21-letni državljani, ki plača 17½ lir izravnega davka, ali kateri je končal štiri razredne ljudske šole, oziroma ako zna čitati in pisati. Izvoljen more biti le oni, ki je dovršil 30. leto. — V Danski se voli naravnost, a volilna pravica je splošna in enaka. Voliti sme vsak 21-letni državljani; izvoljen more biti, kdor je dovršil 25. leto. — V Švedski odločuje o volilni pravici visokost davka. Voliti sme, kdor plača davek od dohodka 800 kron (1 krona = 72 kr.), potem vsak zemljski posestnik v veljavi 1000 in zakupnik istih v veljavi 6000 kron. Voli se v mestih naravnost, na kmetih pa zaupni mož. — V Norveški je volilna pravica podobna švedski, le visokost davka je nižja, tako, da odgovarja splošni volilni pravici. — V Španjski je že zdavna v veljavi splošna in neposredna volilna pravica. — V Portugalski se voli neposredno (naravnost) in splošno. Volilec je vsak uradni in častnik, ki je dosegel akademsko čast in ima letnega dohodka 100 náreisov (270 gl.). — V Belgiji je splošna volilna pravica na podlagi množične sodelave. Vsak 25-letni državljani je volilec in ima jeden glas; oženjeni, ali udovce z otroki, ima dva glasa; lastnik zemljišč v veljavi 2000 frankov in kdor je dosegel akademsko čast pa tri glasa. Več od tri glasov ne more imeti nikdo. — V Nemčiji je splošna in naravnost, volilna pravica.

Romuni na Ogerskem. — Romunski rodoljub in dohovnik Lucaci je bil obdolžen, da je razžalil sodnika Schmida v Nagybanu v svojem utoku na madjarsko ministerstvo notranjih poslov. Samo ministerstvo je zahtevalo kazenski progon. Lanko leto je bil pred prvo instanco obsojen, no debreinsko sodišče je obsodbo uničilo, ker obdolženec ni bilo dovoljeno, braniti se v romunskem jeziku. Pri ponovni razpravi, ki se je vsrila dne 8. t. m., je sodišče oprostilo obdolženca. — Ker smo vajeni čitati le obsodbe proti romunskim rodoljubom, nam čudno zveni to oprostjenje.

Makedonsko uprašenje ne počiva, ampak se širi vedno več. Tako vsaj poročajo iz Sofije. Mi smo poročali, da je bolgarski eksaltirani predložil turški vladi, naj ustanovi več školi v Makedoniji. Ako bi se bila ustanovila ta in ta, bi se bile primirile makedonske agitacije. Sultan je eksarhovo predlogo odklonil in v sled tega so makedonski agitatorji vnovič pričeli potezati se, da dosežejo svojo pravico. Zaključili so tudi odpisati prošnjo do ruskega carja, naj se kot zaščitnik vsega pravoslavja zavzame za koristi cerkve v Makedoniji.

Italija. — Dne 10. t. m. je bil odprt italijanski državni zbor v Rimu s prestolnim govorom kralja Umberta, ki je naredil na poslance dober utis. Republikanci niso bili navzoči. — V Rimu ranjeni italijanski poslanec grof Ferrari je umrl 10. t. m. — V okraju Molate je hudournik uzročil škodo 1 milijon lir.

Nemčija. — V Frankfurtu na Majni so odkrili spomenik znanemu brezbožnemu filozofu Schopenhaueru. Slavnost je bila rečna; zbrani denar je komaj dosegel visokost, da so mogli narediti poprsje. Kipar Schierholz, ki je izdelal poprsje, se je šel lanko leto ustreliti. Spomenik je umeščen v nekem zakotnem sprehajališču. — Nemški cesar ima pravo smola svojimi odklikovanji. Poročali smo, da je francoski učenjak Pasteur odklonil njegovo odklikovanje z rečom: "pour le mérite" in s tem dal nemškemu cesarju nepriznane moralno zaščito. Za tem francoskim zgledom je sledil drugi, od strani angleškega filozofa Spencera, katerega je Viljem odklikoval s istim rečom; Spencer namreč ni sprejel odklikovanja, ampak vrnil ga in rekel: "Ne sprejme se!". Ta korak je storil pa je iz poslednosti, ker je hud nasprotnik kateregašodbi odklikovanja. In tako je doživel nemški cesar v kratkem času dve blamaži. Sicer pa, do — trikrat gre rado!

Razne novice. — V nedeljo so se zbrali dunajski delavci v raznih gostilnah na "Praterju". Bilo jih je do 4000. Poslanec Pernerstorfer je hotel govoriti, no redarstvo je dalo izprazniti prostore. Delavci so odšli tedaj v drugo gostilno, kjer je hotel govoriti

vojda delavec Feigel; redarstveni poverjenik mu je prepovedal govoriti, česar pa ni ubogal ampak nadaljeval, a delavci so mu odobraval. V sled tega je Feigel zaprl. Na potu do redarstvene postaje so ga hoteli rasti so drugi, lučajoč kamenje na jezdece redarje, ki so razgnali delavce z orožjem v roki. Delavci so ranili 4 redarje, med temi tudi nadzorika; od delavcev ni bil nikdo poškodovan. — Njegovo Veličanstvo je pomislilo na smrt obsojenega morilca Eichingerja. V sled tega je obsojen na dosmrtno ječo. — V Olomncu je umrl posvečen škof Beltruy-Tyssac. — Nuncij Agliardi je odpotoval v Karlove Vari. To potovanje je dalo povod zopetnemu pisanju o njegovem odpoklicu. Liberalni časopisi so ga imenovali že za kardinala, no on je še vedno le nuncij na Dunaju. In to jih peče. — V Budimpešti so imeli delavci v nedeljo 8 socialistiških shodov, ki so pretekli mirno, le jednega je redarstvo razpustilo. Tankaj so strajkovali poštni in brzojavni služabniki. Ker so jim obljubili olajšave in zvišanje plač, povrnilo so se k delu 24 ur pozneje. — Poverjenstvo bolgarskega sobranja v stvari Stambulovi je končalo preiskavo in dognalo, da je Stambulov kršil ustavo s svojo samovlado, omejil svobodo tiska in si — kar je glavno — prisvojil državni denar. — Mejnarodni shod rudarjev v Parizu se je izjavil za osemnurni delavni dan in sicer s 87.000 proti 69.000 glasovi. To razmerje glasov priča, da ne bodo delavci nikoli jedini v svojih uprašanjih. — Zbolel je ruski vojni minister Wamowski. — Predstojnik v ruskem redarstvenem odelku v Petrogradu, Lerche, je zginil pred dvema tednoma. Na kateri način in kako, se še ni dognalo. — V Petrogradu je umrl dne 4. t. m. glasoviti ruski afrikanski popotnik dr. A. Jelisjev. — 11. t. m. je bil proglašen v Petrogradu carski ukaz, s katerim se ustanavlja v Vatikanu stalno rusko poslanstvo, sestojajoče iz ministra-revidenta in tajnika. Letni trošek je ustanovljen na 16.000 rubljev v zlatu. — V Francozki zbornici dne 11. t. m. je bila živalna razprava radi kielske slavnosti. Opozicija je napadla oistro vlado in zahtevala, naj se proglasi zvezna pogodba z Rusijo, ako v resnici obstoji. Na koncu je bil sprejet predloženi dnevi red, ki odobrava vladno postopanje. — V Vratislavi v rudokopu grofa Henckel-Donnersmarka je nastal ogenj 10. t. m. Od 400 rudokopov je rešenih le 40. — V Grški je odstopilo celo ministerstvo, ker je izvoljen zborničnim predsednikom opozicijonale.

Evropsko vojno brodogrje. Iz poslednjega obračuna evropskih mornaric razvidno je, da 6 glavnih evropskih držav potrebuje za vzdrževanje svojih vojni mornaric okoli 1.050.000.000 frankov na leto in sicer: Anglija okoli 380 milijonov, Francija 267 mil., Rusija, Nemčija in Italija, vsaka nekaj nad 100 mil., Avstrija nekaj izpod 100 mil. frankov. Možna vseh mornaric je okoli 220.000, in sicer ima: Anglija okoli 71.000 mornarjev, Francoska okoli 60.000, Rusija 27.000, Italija 24.000, Nemčija 15.000 in Avstrija okoli 13.000.

Raznoterosti.

Nevlita in potres. 7. t. m. zvečer po 10. uri je bila nad Ljubljano in okolice precej huda nevlita. Gromelo in treskalo je nad jedno uro in je moralo večkrat treseti v bližnji okolici. V Marjanjski je baje strela udarila v strelovod in ga poškodovala. V cerkvi na Rožniku je strela trikrat udarila, a odkrila je samo nekaj ometa, druge škode ni povzročila. Silna ploha je vsaj nekoliko razočala velike kupe podrlin pri demoliranih hišah, ki povzročujejo toliko nelaznega in zdravju škodljivega prahu. Proti tretji uri zjutraj pa se je baje čutil rahel podzemski sunk in se je zemlja zibala nekoliko časa.

Hudournik. — Dne 5. t. m. popoldne je bil po vsej srednji Evropi strašen vihar, ki je po raznih krajih povzročil neizmerno škodo. Posebno težko je prizadela vstočna Galiska, Ogerska na raznih mestih, Dolnja Avstrija, Badenska, zapadna Švica in v tej v prvi vrsti kanton Lucern. Nad Stutgartom se je utrgal oblak. Učila se je tako strašna ploha; da je v hipoma naraslih vodah utonilo 40 oseb, hudourniki pa so razdeljali 30 hiš. — Dne 6. t. m. popoldne je bilo huda ura v bolonjski pokrajini. Tota je padala liki oreh; seveda je na poljih pobila vse. — V Zemunu (Hrvaška) je hudournik trajal celo uro, a slana je po noči padala, kar je velika redkost. Hudournik je uzročil največ škode v Galiciji, posebno v okraju Kolomeje. V mestu Korsovo je porušil 22 gospodarskih poslopij in do 200 hiš precej poškodoval. Umrli so velike domaće živine. Huda toča je padala, debela kot oreh. — Na Nemskem, posebno v okrožju Stuttgarta se nahajajoči dolini Eyahta, je ob 11. uri v noči udrila voda. V Balingenu je utonilo 10 oseb, veliko hiš je razrušeno, pokopališče je popolnoma razorano, vsi križi so porušeni. V Frommernu pogrešajo 16 oseb, 8 hiš je zrušenih. V Lauffenu se je utopilo 5 ljudi in 30 goved, a 9 hiš je razrušenih. Škoda na mostovih znaša 300.000 mark. V Echingenu in v drugih mestih so bile tudi velike nesreče, a brez človeških žrtve. — V Kobersdorfu (Ogersko) je porušeno 18 hiš, 18 oseb so izrekli iz vode, 32 pa jih še pogrešajo. V sled nevlite, ki je zadela občino Schwarzenbach, Schlatten in Hochwolkersdorf pri dunajskem Novem Mestu, vsi mostovi so zrušeni, 12 oseb je mrtvih in veliko živini je ugonobljeno. Polja in livade so za več let neuporabljive. Škoda v teh treh krajih je cenjena čez 320.000 gld. Vojstvo je prišlo na pomoč. Nevlita na Ogerskem je v okraju Petuh spodkopala železniki nasip, da je tovrni vlak skočil s tira. Petnajst vagonov je bilo zdrobljenih. Izmej železnicega osovja ni bil nikdo poškodovan. Promet je bil v sled te nezgode več ur zaprt in so vlaki imeli znatne zamude.

To so pač grozna poročila o nesreči. V sled tega moramo pri nas le hvaliti Boga,

da imamo tako vreme, daš precej deževno. Tukaj doslej še ni bilo ne povodnih ne hude toče.

Nov potres v Florenli. ki se je pojavil 6. t. m. zjutraj ob 1/2. uri z močnim sunkom, za katerim sta bila še dva bolj rahla, je povzročil nov strah in naredil zopet nekoliko škode. Neko staro, že pri prvem potresu poškodovano hišo so morali sprazniti, druge skode menda ni bilo v mestu. Pač pa so se v okolici zrušile nekatere hiše. Ljudje so v mestu bežali iz hiš na javne prostore. Vse gostilne in kavarne so ostale odprte tudi 7. t. m. celo noč, kašini in javni vrlovi so bili razsvetljeni, fljakerji vsi na svojih prostorih, gasilci in vojaki pripravljeni. Noč je pa minula mirno. Gledinamik prof. Bertelli tolaži prebivalstvo, naj bude mirno in zagotavlja, da novi sunki, tudi če bi se ponavljali, ne morejo biti nevarni. Prebivalstvo se je res pomirilo.

Razkralj Milan in njegov upnik. — Milanu se godi v Parizu jako slabo. Denarja nima, srbske državne blaginje so prazne, kredita pa ni nikjer nič. Najhujše zlo pa je, da stari upniki vsega razkralja nensmiljeno preganjajo. Jeden teh upnikov, na čigar tirjaje je bil Milan po svoji navadi popolnoma pozabil, se je grozno maščeval. Napadel je Milana na ulici in ga s palico tako naklestil, da je razkralj jel kri bljuvati. Siromašni Milan. Sic transit gloria mundi!

Preseljena kuza na Ogerskem. — V Steinbruhu pri Budimpešti je nastala preseljena kuza. Od 17. maja do 4. t. m. je erknilo tam 6724 preseljev; 2709 so poklali bolnih, zdravih pa 23.028 glav. V lamošnji preselji postaja za rejenje je se 55 do 60.000 glav. Škoda znaša v sled tega več milijonov gld. — Ogerski minister je izposlal pri avstrijski vladi, da more pripeljati vsak teden 3000 ogerskih preseljev na dunajski trg, ali le pod strogim nadzorstvom. Koliko časa pa bode strogo nadzorstvo pomagalo, da ta pošast ne okuži tudi naše polovice, to se pokaže. Iz tega dovoljenja pa zopet spoznamo, kakó pomutljivši so na Dunaju nasproti Madjarjem.

Nova navarnost za domače živali. — V južni Ogerski se je pokazala v veliki množini nekaka vrst muh, ki uničujejo konje, rogato žival in presice v taki množini, da so uzročile doslej že do 100.000 gld. škode. Tudi divja zverina ni brez nevarnosti od teh muh. V nekem ogerskem mestu so se pokazale te muhe v taki množini, da se jim je moralo ljudstvo skrivati. Iz krajev, kjer gošpoduje ta pošastna muha, poročajo, da muhe napadajo živino na goben, nosnehi in očeh, da v sled dobljenih ran živina erkne v eni uri ukljub vsaj pomoči. Najmočnejši biki postanejo žrtve v kratkem času to male muhe prav tako, kot najslabjša ovca. V mnogih krajih se borijo proti temu sovražniku na ta način, da obdelavajo polja po noči in opravljajo druge opravke, po dnevu pa živino v hleve zaprejo. No to sredstvo dosti ne pomaga, ker muhe prodirajo tudi v hleve in uničujejo živino, ki se ne more braniti. — Skoro neverjetno zveni ta novica, ali takó čitamo v raznih listih, da o resničnosti ni več dvomiti.

Razgled po slovanskem svetu.

Česka. Verskih sol na Českem imajo Zidje 85, katere so vse z nemškimi veni jezikom, daš je v njih po uradnem šteju 1431 čeških in 1409 nemških otrok. V nekaterih takih solah so skoro sami Čehi, n. pr. v Časlavi, Jicinu, Čenovici in Horaždovic. Pri ljudskem šteju ni bilo 1. 1890. v nekaterih krajih nobenega Nemca, a sedaj se pristeve samo za šolo godnih otrok 146 k Nemcem, seveda židovskim. Velika podpora Nemcem na Českem je torej židovski narod, zalo se pač ni možno dovolj načuditi, da je n. pr. v nekaterih omenjenih solah polovica in še več kristjanskih otrok. — Praška policija je prepovedala običajno zaigiranje kresa na predvečer sv. Ivana in h kratu grha češke krone. Mestni zastop je zato ukrenil, zahtevati od policije, da naj na izročil pisnemo odkak prepovedi, da se pritoži na višo instancijo.

— Vinkošne praznike je obiskalo narodopisno razstavo blizu 106.000 oseb. To je dokaz, da českuemu narodu leži na srečo uspeh razstave. Jubilejno razstavo 1. 1891. je uprav dne 25. junija obiskalo 1 milijon ljudi in do zaključka 2.440.000; v sled tega upa, da se to zgodi tudi letos. Razstavnih odbor si prizadeva na vse mogoče načine, privabiti ljudstvo na razstavo. Več glasb svira vsak dan. V glediščni dvorani je vedno vse natlačeno. Na vse strani vidiš le veselje, slovo, prijaznost in lep sprejem občinstva. Stiro in mlado, odlično in nizko, bogato in revno, vse je ljubuzivo in prijazno — vse valjivo. Zraven doševne hrane dobiš na razstavi tudi telesno okrepilo. Veliko število restavracij in poskušalnic ti je na razpolago. Vse vrste piva in vina je mogoče okusiti. Istrska vina posebno ugajajo, z besedo, česar si le želiš, dobiš na tej razstavi.

— Na Vinkošti je bil v Pragi shod čeških mlinarjev. — Nemški časopisi praški so javili, da nameravajo Nemci privediti leta 1893., to je na 50-letnico cesarjevega vladanja, gospodarsko jubilejno razstavo v nekaterih nemških mestih na Českem. Kakor smo že poročali, nasproti tej nameni ne ostanejo Čehi z rokama križem. — Dn: 26. maja je bil izvoljen v deželni zbor češki svobodnomiselni kandidat Václav Nekvasil. — Prva knjigotiskarska razstava je bila odprta dne 2. t. m. v dvorani češkega tipografskega društva. Zaključena pa bo 16. t. m.

Hrvaška. — V Zagrebu snujejo rešino društvo po uzoru dunajske „Reitungs-gesellschaft". Na čelu pripravam stojijo mlajši zdravniki. Novo društvo bi delovalo skupno s prostovoljnimi gasilnim društvom in z družbo rdečega križa.

— Neumornemu intendantu zagrebskega gledališča, dr. Miletiću, so priredili srčno ovacijo v nedeljo v gledišču, da mu izkažejo svojo hvaležnost za njegovo delovanje v prid gledišču.

— V Zagrebu so ustanovili poseben odbor, ki ima nalogo, prirediti vse potrebno za glavnostno otvoritev novega hrvaškega gledališča. V odboru so zastopane vse politiske stranke.

— Odpisanci evangeliških cerkva v Hrvaški so se sestali v Zagrebu že lanko leto k zborovanju, pri katerem so zaključili, odeepiti se od občine ogerske evangeliške cerkve in ustanoviti avtonomno hrvaško-slavonsko občino. Vsi hrvaški rodoljubi so se tega zaključka veselili, Madjarji nasprotno pa so se jezili. Cerkveni evangeliški konvent je ta svoj sklep priznal tudi hrvaški vladi. Tolgo časa ni bilo od vladne strani rešitve, no minoli mesec je vlada ta sklep uničila, prepovedujo evangeliškemu konventu, da ne sme uporabljati naslova, ki bi nasprotoval vladnemu cdoku, to je ne sme biti avtonomno telo, ker tako ne ugaja Madjarjem, ki hočejo raztegniti svojo moč čez ogerske meje tudi v cerkvenih poslih Hrvaške. Proti sklepu evangeliškega konventa na Hrvaškem je nasprotoval le jeden pastor in ta je s pomočjo Madjarjev uspel.

— Znano je, da je deželni zbor hrvaški sprejel novi občinski zakon, v sled katerega se bodo morale vsrši nove občinske volitve v njegovem smislu. Za županovanja dra. Amruša (sedanja manjšina) se je bilo zaključilo izvršiti razna velike dela v mestu, kakor kanalizacija itd. Ker je že pretekla doba sedanjemu mestnemu zastopu v Zagrebu in ker se bodo volitve morale razpisati na podlagi novega zakona, mogoče se to leto, manjšina mestnega zbora (opozicija) se noče udeleževati mestnih sej, da s tem prepreči izvršiti vseh onih del, za katerih ni gotovine v mestni blagajni. V sled tega je večina mestnega zastopa (vladi prijazna) zaključila, ustaviti splošno vsa nameravana dela.

— Predsednik hrvaško-slavonskega gospodarskega društva prof. Juraj Jelacić (brat pok. bana Jelatića) je dovršil dne 25. m. m. svoj 90-letni rojstni dan. Pri tej priložnosti se ga toplo spominjajo vsi hrvaški časopisi, posebno pa „Gospodarski List".

— V Zagrebu so odprli v Berislavčevi ulici zalogo mostarskega (hercegovskega) vina.

Dalmacija. — Strankarski položaj v Dalmaciji se ni čist, kar bi bilo posebno žeteli z ozirom na sirjenje upliva lake „Lega", ki je pričela zidati na ruševinah v narodni hrvaški stranki. Italijanski upliv je svoječasno razdelil dalmatinske Hrvate in Srbe, sedaj pa nadaljuje svoje delo pri razrušenih slogi mej samimi Hrvati. Kako stvari končajo, je težko slutiti, no žeteli je, da bi se vsaj Hrvatje meji seboj pobotali, kar se pa najraje ne zgodi. Kakšne posledice nastanejo v sled tega, ni težko ugati. Na vsak način se morejo okristiti v sled tega narodnega razdora le nasprotniki hrvaštva v Dalmaciji.

— S posebnimi veseljem moramo beležiti vesti iz Dalmacije mi Slovenci, kajti nesrečna naša Ljubljana je dala povod, da so se bratje Hrvatje v Dalmaciji pričeli boljše zanimali za nas in gledajo nam ublažiti veliko nesrečo s svojimi prinosi. Posebno se odklikuje Split. Tamonje mestno gasilno društvo je priredilo proti ustopnihi Ljubljani v korist javno vajo, pri kateri je bilo navzoče veliko število občinstva, med tem tudi konzuli tujih držav, kakor italijanski, nemški in švedskonorveški, le avtonomasev ni bilo videti. — Mesto Split si prizadeva se kaj pomagati Ljubljani; v sled tega so se sestala tamonjša hrvaška društva (po županovni želji), da se dogovorijo o prireditvi dobrodelnega koncerta v mestnem gledišču. Upamo, da se namera uresniči kmalu.

— V občini Sinj so nabrali vaščani 385 kron, katere so odpodali ljubljanskemu županu; nabirajo pa tudi zasebniki in izkazujejo darila v dalmatinskih časopisih, le žal, da se v tem odklikujejo samo Hrvatje, — bratov Srbov ne vidimo pri delu... Nasprotno pa smo čitali v jednom srbskem časopisu, ki je počastil nekega Slovenca (profesorja) z ne pravi umestnim imenom „Kranjac", ker se je baje zameril nekaterim Srbov.

— V splitskem gledišču poje neko italijansko društvo razne opere. Gledišče je mestne in sezidano za hrvaške uprave, vendar pa so se zjednili zmernejši Hrvatje z Italijani, da morejo slišati mejnarodno glasbo v hrvaškem gledišču. Pri nedavnih predstavah, odklikovali so Hrvati nekega pevca z vaneem in hrvaško trobojnico, kar je dalo povod, da so avtonomasi izžvižgali hrvaško trobojnico; ko to avtonomasi na to podarili vaneec s svojo „tricoloro", so pa Hrvatje istolako odgovorili na italijansko omikanost. Razporek je pa že pozabljen in vse ostane pri starem.

Bosna-Hercegovina. — Dne 16. m. m. je bil slavnostno uzidan temeljni kamen kanoniskemu domu v Sarajevu, kateri zidajo tik nadškofjskega semenišča. — Vrhbosanski nadškof Stadler je bil nekaj časa v Bija-kovaru pri vladiki Strossmayerju. Ta njegov obisk so časopisi razlagali na vse mogoče načine. Kakšno svrho je imel, to ni vsem znano; nasprotno se pa vé, da je vladika Strossmayer zopet podaril 2000 gld. za zgradbo semenišča v Sarajevu tako, da znaša dosedanj njegov prinos v to svrho že 9000 gld. Zraven tega je vladika Strossmayer posebno toplo priporočil svojini ovčjem nabiranje milodarov za isto semenišče.

— Domača sarajevska trdika R a c k e r in B a b i c je odprla novo tovarno železnice, v kateri dela dosedaj že 50 delavcev. V njej izdelujejo vsakovrsto železnino: žico (drat) klince, verige itd. Oni denar, kateri so doslej pošiljali na pluje, ostane sedaj na domačih tleh. — Kakor poroča „Pos. Hrv." iz Sarajeva, preganjajo tam vse one Hrvate, ki so na katerikoli način kaj darovali za Starčević dom v Zagrebu. Mestna policija ima polne l. ke posla radi te zadeve. Preslišuje sem-ter-tje bolj znane darovalce, a neznane zasleduje. Na čast ji bodi!

— V bosanskem Brod u se je ustanovil cerkveni odbor za zgradbo katoliške cerkve. Načrt je že izdelan. Upati je, da se denašnja misel kmalu tudi uresniči na korist veri in narodu.

— Bosansko-hercegovski pro-račun, kateri je predložil v delegaciji vza-jemni finančni minister Kallay, znaša 14.368.296

gld. potrebsčin s pokritjem 14.412.590 gld., ter zopet izkazuje preostanek 45.297 gld. Od potrebsčin odpada na osrednjo upravo 1.246.300 gld., na notranjo 6.226.857, finančno 5.068.852, pravosodje 759.342 gld., zgradbe 666.946 gld. Kot dohodek izkazuje finančni odsek svoto 13.693.540 gld. Carina znaša 208.000 gld.

Srbija. — Dne 6. t. m. je bila v Belgradu kazenska razprava proti črnogorskim izseljenec Backović radi brošure „Črna-gora na koncu XIX. stoletja". Tožil gu je sam črnogorski knez diplomatskim potom. Tožence je bil obsojen na 150 frankov globe.

— Največ skrbij zadaja Srbiji nje finančni položaj, ki zelo tišči ves srbski narod. Srbija nameruje svoje neznosne finančno položaje uravnati s pomočjo ugodnih denarnih pogodb v inozemstvu. Celokupni dolg Srbije znaša okoli 350 milijonov gld. Ta dolg želijo srbski državniški zplačati z nižjimi obrestmi in daljšimi obroki, nego so današnji. Banke, s katerimi se pogaja finančni minister, predlagajo od svoje strani počasno povračilo. Dogovori niso se dognali, in srbska vlada je utolažila svoje upnike s tem, da je položila pri bankah vseh trgov v gotovini toliko, kolikor je potrebno za odkup vseh kuponov, katere bo plačati meseca julija.

— Službeni list srbske vlade je priobčil — kakor poroča „P. Č." — sledečo izjavo: „Brez ozira na najodlonejše oporekanje od naše strani in daš ni dala kraljevska vlada nikoli ni najmanjšega povoda, vendar razni inozemski časopisi raznašajo krivo vedno gledé na namere vlade z ozirom na naše finančno položaje in inozemske upnike. Znano je, da je kraljevska vlada dosedaj vedno izpolnila svoje zaveze in da v Srbiji še nikdo ni bil oskodoval. Kraljevska vlada si vedno prizadeva, da izpolni natančno svoje zaveze nasproti tujim upnikom in je prepričana, da ji gospodarsko položaje Srbije omogoči to zaveze tudi v prihodnje natančno izpolnovati".

Črnagora. — Knezevska vlada, kakor poroča uradni „Glas Črnogora", nameruje poslati nekoliko mladenčev v Vrhan (Lunat), da se izurijo v raznih obrtnih. Četinska občina jih je že poslala sedaj v Prago, za katere bodo skrbeli Čehi; isti sprejme „Črnogorski spolek", dva pa je priporočil češki slikar Cigler, ki je že več mesecev v Črnogori. — Meseca maja je prišlo v Četinsko 80 hrilbo-lazcev iz Avstrije, Nemčije, Francozke, Anglije in Holandije. Pod Kotor so prispoli s posebnim parnikom.

Bolgarija. — Poročali smo, da je bolgarsko sobranje izvolilo posebno odpodnalstvo, ki so ima predstaviti ruskuemu caru Nikolaju II. in ob enem položiti venec na rakev pok. Aleksandra III. Dasi časopisi plačajo, da so ta sklep ne uresnili, vendar se počajo v Solli s to zadevo nerodajni krogi, ki si prizadevajo, izvršiti sklep sobranja. V isto svrho je poklical knez v Solfjo trnovskega metropolita Klimenta, da so z njim posvetoje o tem, kajti Klimenta v Rusiji radi volijo. Vlada je upralsla nekatere druge škode, ako so namerjajo udeležiti odpodnalstva, a vojni minister je že odklicil osebe iz vojskarih krogov, ki poljejo v Petrograd. Odpodnalstvo sprejmeta car in minister zunanjih poslov.

— Pri občinskih volitvah v Varini so bili veliki pretepi. Ta občina je dosedaj vedno volila proti vladi, no takrat je zmagala vladna stranka. To je menda bil povod pretepa.

Rusija. — Biagostanje ruskega kmeta izdatno napreduje, kakor piše Suvorin v „Novem Vremenu". V vseh krogih inteligencije, pravi, nahajaš sedaj kmečke sinove. V kmečkih kočah se že večkrat nahaja na početnih dijak, tehnolog, uteneec gospodarskega ali železniskega učilišča, bogoslovce, zdravnike, umetnik itd. — V hranilnicah je bilo 1881. leta 9.995.000 rub., a 1. oktobra 1894. leta 329.432.000 rubljev. In od teh je bila skoro tretjina kmečkih, kajti po podatkih je bilo n. pr. med 276 mil. 81.969.000 kmečkega denarja. Kmetje se javljajo tu ne samo kot poljedelci, temveč tudi kot hlape in dekle, mojstri rokodelci, trgovci. — V Rusiji posluje človekoljubno rusko društvo, kateremu je namen, da podpira uboge, onemogle in sirote ter ima 193 raznih zavodov, kakor prenočišče, pribežišče, bolnice. Razni do-brotniki so mu darovali doslej nad 14 milijonov rubljev, kar tudi jasno dokazuje volikansko požrtvovalnost ruskega naroda v dobrodelne namene. Društveni stroški so pa tudi veliki, kajti n. pr. leta 1890. je izdalo 1.012.683 rub., leta 1891. pa 1.015.135 rubl., 96 kop.

Postava

o nedeljskem počitku pri obrtnikih

z dne 16. januarja 1895. se glasi:

§. 1. Na mesto §. 75. postavte z dne 8. marca 1885. drž. zak. št. 22 o spremembi in dopolnitvi obrtnega reda, stopijo sledeče določbe:

Člen I: Ob nedeljah je obrtno delo prepovedano.

Člen II. Nedeljski počitek se mora začeti najpozneje ob šestih zjutraj, in sicer za vse delavce ene in iste delavnice ob istem času, in mora trajati najmanj 24 ur.

Člen III. Dovoljena pa so ob nedeljah sledeča dela:

1. Snovenje delavnic in strojev (orodja), v kolikor se tisto ob delavnikih ne more izvršiti; 2. nadzorovanje delavnic; 3. vsako leto enkrat je dovoljeno isto delo, ki je potrebno za popis premetenja; 4. dovoljeno je vsako izvanredno delo, ki se zavolj telesne varnosti ali zavolj drugih javnih uzrokov ne sme odložiti; 5. mojster sam sme skrivaj delati, pa brez pomočnikov in lo v takem kraju, kjer ga ljudje ne vidijo.

(Razlaga. 4. točka stopi n. pr. v veljavo, ko bi kakemu kraju pretila povodenj, in bi se za dobro spoznalo, kraj zavarovati z moč-

nim jezom in sicer hitro; v takem slučaju
smejo zidarji, tesarji in drugi ljudje tudi ob
nedeljah pri jezu delati; 5. točka je pa treba
tako umeti, da mojster sam sme delati, pa
svojih pomočnikov ne sme k delu siliti; toda
delati sme ob nedeljah le tak mojster, ki
ima tako rokodelstvo, ki ga lahko tudi v za-
prti izbi izvršuje, na pr. krojač ali čevljar.
Če ga ljudje delati ne vidijo, vsaj ne daje
pohujšanja. Ne smejo pa ob nedeljah delati
tako mojstri, ki delajo na očitnih krajih na
pr. zidarji, tesarji, kleparji, klesarji, kovci
i. t. d. — Op. ured.)

Člen IV. Obrtniki, ki rabijo delavce
ob nedeljah za snajenje in popravljanje de-
lavin, orodja in strojev, ali za nadzorovanje
delavnic, ali za popis blaga, ali za taka nujna
dela, ki se ne smejo odložiti, morajo imeti
poseben zapisnik, v katerega morajo za vsako
nedeljo posebej zapisati, katere delavce so isto
nedeljo za delo porabili, kje in kaj in koliko
časa so delali. Ta zapisnik mora biti pri-
pravljen, da se na zahtevanje predloži oblasti
in obrtnemu nadzorniku.

Dela za popis premoženja in nujna dela,
ki se ne dajo odložiti, mora obrtni nadzornik
že naprej naznaniti obrtni oblasti. Ako se pa
potreba takega dela še v nedeljo pokaže,
sme se delo sicer storiti, pa še isti večer je
treba o storjenem delu sporočiti obrtni obla-
sti. Taka naznanila so koleka prosta. Obrtna
oblast pa ima pravico in dolžnost, preiskati
in se prepričati, ali je bilo delo res nujno
in potrebno.

Člen V. Če je bil kak delavec zavolj
snajenja ali popravljanje strojev in orodja,
ali zavolj nujnega dela zadržan, da isto ne-
deljo ni mogel obiskati dopoldanske službe
božje, mora se mu prihodnjo nedeljo toliko
prostega časa pustiti, da gre k božji službi.

Če se delavci pri ravnanju omenjenih
delih več ko tri ure zamudijo, morajo pa
prihodnjo nedeljo 24 ur počitka dobiti; če
pa to ni mogoče, naj se jim da 24urni po-
čitek na kak delavnik, ali pa dva šesturna
počitka v dveh dneh med tednom.

Člen VI. Po tem členu (katerega le po-
vršno posnamemo) ima kupčijski minister pra-
vico, nekaterim obrtnikom dovoliti nedeljsko
delo, če imajo namreč tak opravke, da se
isti ob nedeljah ne more lahko pogrešati. Na
pr. peki, izvoščiki, gostilničarji itd.). Pa tudi
tako smejo ob nedeljah le potrebna dela oprav-
ljati, ne pa tudi takih, katera bi bili lahko že
prej ta dan izvršili. (Pek sme ob nedeljah
kruh peči, pa moko in drva v svojo delav-
nico nositi ob nedeljah ne sme, ker s tem
bi se bil že lahko v soboto preskrbel. Tako
tudi gostilničar ob nedeljah ne sme vina vo-
ziti in iz sode v sod pretakati. — Op. ured.)

Za to vrsto obrtnikov se bodo izdale
posebne določbe, pri katerih se bo oziralo
tudi na čl. V., ki pravi, da se mora delav-
cem, ki se ob nedeljah rabijo, med tednom
dati ali en 24urni počitek skozi celi dan, ali
pa 2 dni počitka po 6 ur.

Člen VII. Kateri obrtniki naj se vza-
mejo v isto vrsto, o kateri se izreče, da je
njih delo tudi ob nedeljah potrebno, to do-
ločijo, z ozirom na potrebe in navade raznih
dežel, zamore se prepustiti deželni vladani.
Za razne občine ali kraje zamorejo se do-
voliti izjeme. Vselej pa se je ozirati na člen
V. glede nadomestnega počitka. Določbe za
te vrste obrtnikov naj se tiskane v deželnih
jezikih nabijejo na steno delavnice.

Člen VIII. Pravi, da v Galiciji in Bu-
kovini (kjer so obrtniki in njih delavci po-
gostoma judi) sme deželna vlada obrtnikom
dovoliti, da v nedeljo, pa bolj skrivaj delajo,
zato pa kak drugi dan v tednu praznujejo.

Člen IX. Trgovci (kramarji, branjevci)
smejo ob nedeljah samo 6 ur delati (odprto
imeti). V katerih urah smejo prodajati, to do-
loči deželna politična oblast, potem ko je
zasižala občine in zadrage. O Božiču in dru-
gih godovih, kedar je po krajevnih in de-
želnih navadah več prometa, sme deželna
vlada čas prodajanja podaljšati na deset ur.
To velja posebno za nedeljo pred Božičem.
V manjših mestih spod 6000 duš, kamor pri-
hajajo kupovat kmetovalci iz okolice, sme se
za vse ali pa vsaj za nekatere nedelje v letu
dovoliti osemurno kupčevanje v prodajalnicah.
Vendar pa trgovski pomočniki ne smejo dalje
go šest ur delati. (Ostali dve uri mora tedaj
gospodar sam kupčevati). V katerih urah naj
bodo prodajalnice odprte, to se ravna po
krajevnih potrebah. Trgovskim delavcem in
pomočnikom se mora ob nedeljah čas dati,
da se udeležijo božje službe. V tistih urah,
ob katerih se prodajati ne sme, morajo biti
prodajalnice zaprte.

Člen X. Kjer se ob nedeljah tudi po-
poldne nekaj časa prodaja, naj se pomočniki
tako vrstijo, da bodo vsaj vsako drugo ne-
deljo celi dan prosti; če pa to ni mogoče,
naj se jim med tednom pol dneva počitka
dovoli.

Člen XI. V Kolikor je po čl. IX ne-
deljsko kupčevanje omejeno, toliko morajo
praznovati tudi taki trgovci, ki nimajo po-
močnikov. V prepovedanem času morajo imeti
prodajalnice zaprte.

Člen XII. Te določbe veljajo tudi za
prodajalce poljskih pridelkov in jestvin (bra-
njevce) in za take, ki jestvine na prodaj
okoli nosijo, ali pa na trgu prodajajo.

Člen XIII. Kar so deželne vlade zau-
kazale v smislu členov VII., VIII. in IX., to
naj naznanijo ob sklepu vsakega četrtletja
kupčijskemu ministerstvu, katero sme njihove
naredbe spreminjati.

Člen XIV. Ob praznikih naj se da
delavcem toliko prostega časa, da zamorejo
obiskati dopoldansko božjo službo.

§ 2. Kdor to poztavo in na njo se
opirajoče ukaze prelomi, bo kaznovan po
kazenskih določbah občenega reda.

§ 3. Ta postava stopi v veljavo tri mesece
po njenem razglasenju. (V uradnem listu dunaj-
skem je bila razglašena dne 5. svečana t. l.)

§ 4. Izvrševanje te postave je izročeno
kupčijskemu ministru in ministru notranjih
zadev ter ministru za uk in bogočastje.

Rohseidene Bastkleider Fl. 8.65
bis 42.75 per Stoff z. kompl. Robe — Tussors und
Shantungs — Pongees — sowie schwarze, weisse und
farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis 14.45 per
Met. — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Hanaste
etc. (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben,
Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster
umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

(3)
Seiden-Fabrik G. Henneberg & Co. (K. u. K. Hofl.) Zürich.

Hlapec,
ki je posten, delaven, in ki zna opravljati vsa
potrebna dela pri konjih, dobi takoj dobro
službo v Gorici pri slovenskem gospodarju.

PIVO
Tržaška eksportna pivovarstva
v Senožetah (pri Divači) ima za
Gorico in okolico v ulici
Morelli št. 12
svojo zalogo in priporoča cenjenemu
p. l. občinstvu svoja izvrstna dohro
uležana piva v sodih po 1/4 — 1/2 —
1/4 — 1/8 hektl., istotako tudi v ste-
klenicah po 1/2 litra.
Hitro postrežbo zagotavlja z vsem
splošovanjem
udani
Gustav Scholz,
zastopnik.

Francosko žganje
tudi **solno** žganje imenovano, iznašel Wilham
See. To domače zdravilo presega vsa druga
proti opeklinam, revmatizmu, nadulji,
navalom krvi, bolečinam v glavi, v zobeh,
v očeh itd. Cena izvorni steklenici 40 kr.

Sirup iz zelišč iz Karpato je
najgotovješe zdravilo proti hripavosti in oslov-
skemu kašlju. Cena steklenici 50 kr.

Prodaja lekarna Cristofletti v
Gorici.

Costilna Antona Vodopivca
v Trstu
ulica Solitario št. 12
priporoča se

rojakom iz Goriske in drugim Slovincem a
Trstu, kajti v istej se točijo le pristna
vipavska črna in bela vina iz
pryaške občine in s Krasa.

Priporoča se posebno Slovincem, ki pridejo
po opravkih v Trst.

Kuhinja prav dobra in po cen.

Izvrstne c. kr. izklj. priv.

Škropilnice proti peronospori
inženirja Živica,

kateresose sploš-
no uvedle vsled
njih preprostosti
trpečnosti, lahke
uporabe za vsako
rejo trt itd. pro-
dajajo, dasi so mnogo zboljšane,
vendar po dosedajšnjih nizkih cenah.

Živic in druž. v Trstu.
Cenike odposiljajo na zahtevanje
franko
Na vse c. kr. poštne urade posil-
jajo popoh e škropilnice franko,
proti povzetju 10 gl.

Izdelujejo tudi stroje za prašenje
z žveplom, neprestano delujoče sti-
skalnice itd.

Naravno mineralno vode iz raznih
studenec.
Kemični, farmacevtski in drogerijski
izdelki najbolj čistane domače in
tuje zdravilne posebnosti.
Ribje olje, naravno in izvrstno, pri-
jetnega ukusa in kemično čisto.
Ribje olje z železom ali železnim
jodom.
Najčistejše žveplenokislo apno c. kr.
kmetijske šole v Gorici za vinarsko
rabo.
Zdravila za živino, konjski cvet,
konjski prašek, goveji prašek.
Homeopatska zdravila.
prodaja novoustenovljena lekarna
A. Glubich v Robatišču.

Mlekarija M. Wasmeyr
v „Tivoliu“ (Baranovšč. — Ražca dolina) pri Gorici,
priporoča
dnevoma sveže zdravilno in za
dojenje prirejeno mleko.
Dobiva se v prodajalnici jestvin pri
Ivanu Janesch-u
(prej F. Alpi & Co.)
v Vrtni ulici (via Giardino).
Po zdravniških priporočanjih

Kaiser-Jubiläums-Kirchenbau-Lose à 1 fl.
Glavni dobiček
36.666 goldinarjev
vreden.
Srečka so na prodaj v Gorici v vseh menjalnicah.

OGLAS!
Podpisane si usojata naznaniti slavnemu občinstvu v Gorici in
na deželi, da sta odprla v **ulici Luigia v Gorici** popolnoma novo
delalnico v železu in kovinah.
Priporočevaje se najtopleje vsakomeru, ki bi imel potrebo v tej
stroki dela, naj se na njo obrni., obljubijeta izvršiti katerokoli naročbo
hitro, točno in po ugodni ceni.
Gorica, 20. maja 1895.
Mihael Culot in Ivan Princig.

Vse stroje za kmetijstvo

vinske stiskalnice vseh vrst,
Peronosporne škropilnice slične
Vermorelu, čistilnice za žito,
trijeri, stroji za rohanje koruze,
mlatilnice, s kalnice za seno,
orodja za kletarstvo, vinske cevi,
vinske sesalke, orala in vse
stroje za obdelovanje zemlje,
mlini za žito, prodaja pa zeló
znižanih cenah pod zagotovi-
lom in na poskus
Ign. Heller, Dunaj
II/2, Praterstrasse Nr. 49.
Obširne kataloge gratis in franko. Razprodajalec se iščejo.
Posebno svarimo pred ponarejalci.

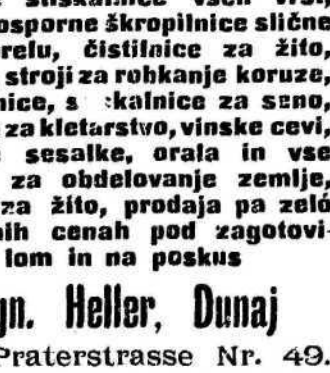
Stolna ulica št. 13. - Via Duomo.
Naznanja se p. n. občinstvu, da vsled nakupa bogate za-
loge vsakovrstnega manuifakturnega blaga, se prodaja
po tako nizkih cenah kakoršnih doslej se ni bilo,
platnenina, bombaževina (kotonina) podvleka,
pokrivala, tapeti
v veliki izberi.
Najmodernejšje blago za moške obleke.
Obleke izgotovljene
Srajce za moške in ženske.
Volneno, perkalno in sateneno blago.
Ima tudi
veliko izbero raznovrstnega drugega blaga.

Stolna ulica št. 13. - Via Duomo.
Zavod
za črtanje papirja
=
Knjigoveznica
Največja
zaloga
papirja
šolsk. zvezkov
trgovinskih knjig
in
šolsk. zvezkov
Anton Jeretič
v **Semeniški ulici št. 3. - GORICA** - v ulici za veliko vojašnico.
Izključljivi
zastop ter edina
prodaja na debelo
lesne rezljanice,
slamnatga pa-
pirja, vrvijs i. t. d.
Bogata zaloga
vseh za šolo in
urad potrebnih
reči.
Za trgovino s
sadjem.
Posebnost za po-
letne veselice na
prostem: svetilke
(lampijoni) iz papirja
v raznih oblikah in
izključljivo
v narodnih barvah.

Podpisani priporoča svojo
bogato zalogo pohištva,
ki je premeščena iz hiše št. 4. trga sv. An-
tona v hišo
št. 2 ulice Dreossi
zraven prenočišča „Stella d'oro“
na istem trgu.
Udani
Ivan Toso, mizar.

Kaiser-Jubiläums-Kirchenbau-Lose à 1 fl.
Glavni dobiček
36.666 goldinarjev
vreden.
Srečka so na prodaj v Gorici v vseh menjalnicah.

OGLAS!
Podpisane si usojata naznaniti slavnemu občinstvu v Gorici in
na deželi, da sta odprla v **ulici Luigia v Gorici** popolnoma novo
delalnico v železu in kovinah.
Priporočevaje se najtopleje vsakomeru, ki bi imel potrebo v tej
stroki dela, naj se na njo obrni., obljubijeta izvršiti katerokoli naročbo
hitro, točno in po ugodni ceni.
Gorica, 20. maja 1895.
Mihael Culot in Ivan Princig.

Vse stroje za kmetijstvo

vinske stiskalnice vseh vrst,
Peronosporne škropilnice slične
Vermorelu, čistilnice za žito,
trijeri, stroji za rohanje koruze,
mlatilnice, s kalnice za seno,
orodja za kletarstvo, vinske cevi,
vinske sesalke, orala in vse
stroje za obdelovanje zemlje,
mlini za žito, prodaja pa zeló
znižanih cenah pod zagotovi-
lom in na poskus
Ign. Heller, Dunaj
II/2, Praterstrasse Nr. 49.
Obširne kataloge gratis in franko. Razprodajalec se iščejo.
Posebno svarimo pred ponarejalci.

Stolna ulica št. 13. - Via Duomo.
Naznanja se p. n. občinstvu, da vsled nakupa bogate za-
loge vsakovrstnega manuifakturnega blaga, se prodaja
po tako nizkih cenah kakoršnih doslej se ni bilo,
platnenina, bombaževina (kotonina) podvleka,
pokrivala, tapeti
v veliki izberi.
Najmodernejšje blago za moške obleke.
Obleke izgotovljene
Srajce za moške in ženske.
Volneno, perkalno in sateneno blago.
Ima tudi
veliko izbero raznovrstnega drugega blaga.

Stolna ulica št. 13. - Via Duomo.
Zavod
za črtanje papirja
=
Knjigoveznica
Največja
zaloga
papirja
šolsk. zvezkov
trgovinskih knjig
in
šolsk. zvezkov
Anton Jeretič
v **Semeniški ulici št. 3. - GORICA** - v ulici za veliko vojašnico.
Izključljivi
zastop ter edina
prodaja na debelo
lesne rezljanice,
slamnatga pa-
pirja, vrvijs i. t. d.
Bogata zaloga
vseh za šolo in
urad potrebnih
reči.
Za trgovino s
sadjem.
Posebnost za po-
letne veselice na
prostem: svetilke
(lampijoni) iz papirja
v raznih oblikah in
izključljivo
v narodnih barvah.

Zalogo moke
iz mlinov
Vinka Majdiča v Kranju
ima
Ivan Kaučič v Gorici
na Kornu.

Ivan Cej
trgovec z ogljem
via del Corno št. 18 v Gorici
priporoča
svejo bogato zalogo sladkega oglja, ka-
tero prodaja po najnižji ceni in dostavlja
na dom po naročilu. Ne boji se tekmovalci
od nijedne strani.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se
naroči po pošti.
Ubald pl. Trnkóczy
lekar blizo rotova
v Ljubljani
priporoča:
Za želodec:
„Marjunceljske
kuplj. za želodec,
Steklenica 20 kr., 6
steklenic 1 gl. 3 tuc. 4 gl. 8 tuc.
„Odvajalne ali čistilne kroglice“ čistijo
želodec pri zabuhlosti, skaznem želodcu, ska-
tulja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatuljami velja
1 gl. 5 kr.
Za prsa:
„Platinski zeliščni ali prsi sirup za od-
raščene in otroke“. Raztopi sirup in lajša bo-
lečine, na pr. pri kašlju. Steklenica 56 kr.,
16 steklenic 2 gl. 50 kr.
Za trganje:
„Protinski cvet“ (Gichtzest) lajša in pre-
ganja bolečine v križu, nogah in rokah. Stek-
lenka 50 kr., 5 steklenic 2 gl. 25 kr.
Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna
sredstva se dobivajo v lekarni
Ubalda pl. Trnkóczyja
v Ljubljani zraven rotova
in se vark dan s prvo polno razpoljo.

SARG-OV zdravst. preskušeni
(Sprječevalo: Dunaj 3. jul. 1887.)
KALODONT
krat
MILIONOV
veliko
preskušeno in uspeh dokazano, zdravniško priporočeno in ceno
zobno čistilo in ohranilo.
Dobiva se povsod

Most
Schulz-Made
Za izdelek
močne in zdrave
domače pijače
potrebne snovi pošilja brez sladkorja za
dva goldinarja,
kar povsem zadostja za 150 litrov,
lekarna Hartmann
Steckborn Kostanz
(Švica) (Baden.)
Izrečno svarimo pred ponarejemi iz-
delki.
Spričala gratis in franko na razpolago.
Prodaja povsod dovoljena. — Velezaloga
za Avstrijo: lekarnar C. Brady
Kromeritz (Moravsko).

Za trgovce in
krošnjarje!
Najboljše in naj-
cenejše kupovališče
za vse vrste: moške
in ženske nogavice,
Jägerjevo perilo,
roboe itd. v tovar-
niški zalogi
Jos. Mandl, Dunaj
1. Scherzengasse 3 (bei
Wipplingerstrasse 18.)
Najtočnejše razpo-
siljstvo po železnici
in pošti na vse
strani.